

**СЕКЦИЈА ЗА ЗООНОЗЕ
СРПСКО ВЕТЕРИНАРСКО ДРУШТВО**

**XXII / XXIII СИМПОЗИЈУМ
ЕПИЗООТИОЛОГА И ЕПИДЕМИОЛОГА
(XXII / XXIII Епизоотиолошки дани)**

**XXII / XXIII SYMPOSIUM OF
EPIZOOTIOLOGIST AND EPIDEMIOLOGIST**

**ЗБОРНИК
КРАТКИХ САДРЖАЈА
- BOOK OF ABSTRACTS -**

**„ON-LINE“ Симпозијум
Београд, 26 - 28. април 2021. год.**

Издавач / Publisher

Српско ветеринарско друштво / Serbian Veterinary Society
Секција за зоонозе / Section for Zoonoses
Београд / Belgrade

за Издавача / for the Publisher

Проф др Милорад Мириловић

Главни и одговорни уредник / Editor in Chief

Др Тамаш Петровић, научни саветник

Технички уредник / Technical Editor

Др Тамаш Петровић, научни саветник

Штампа / Printed

SAGITTARIUS D.O.O. Суботица

Година издања / Year: 2021

Тираж / Copies: 250 примерака

ISBN-978-86-83115-41-9

Предавање по позиву

ЗАЈЕДНИЧКЕ ОСОБИНЕ ОВЧИЈЕ СВРАБЕЖИ И ХРОНИЧНЕ СЛАБОСТИ ЈЕЛЕНА

Ивана Вучићевић¹*, Биљана Ђурђевић², Слађан Нешић¹,
Сања Алексић-Ковачевић¹

¹ Факултет ветеринарске медицине, Универзитет у Београду, Република Србија

² Научни институт за ветеринарство "Нови Сад", Нови Сад, Република Србија

* Аутор за кореспонденцију: ivucicevic@gmail.com

Кратак садржај

Трансмисивне спонгиформне енцефалопатије (ТСЕ) су фаталне неуродегенеративне болести људи и различитих животињских врста узроковане патолошким прион протеинима. Постоји неколико врста ТСЕ које се јављају код животиња. Разликујемо овчију сврабеж, која је позната више од 300 година и јавља се код оваца и коза; затим спонгиформну енцефалопатију говеда, као једину прионску болест животиња која има зоонотски потенцијал; потом спонгиформну енцефалопатију мачака, трансмисивну енцефалопатију нерчева и хроничну слабост јелена која изазива забринутост због ширења међу јеленском дивљачи. На основу епидемиологије и патогенезе, све врсте ТСЕ се могу сврстати у две групе. Прву групу чине ТСЕ које се могу преносити хоризонтално директно између животиња, које имају способност да се одрже у популацији, при чему је у раној фази болести инфективни агенс присутан у лимфним чворовима. Овој групи припадају овчија сврабеж и хронична слабост јелена. Другу групу чине ТСЕ других животињских врста, за које је карактеристичан орални пут инфекције, немогућност одржавања у популацији домаћина и ограничено присуство приона у лимфатичном ткиву. Овчија сврабеж и хронична слабост јелена се такође могу преносити и индиректно у спољашњој средини. Забележено је вертикално преношење ТСЕ код оваца и неких врста јеленске дивљачи. Постељица, млеко и колострум малих преживара и јеленске дивљачи могу садржати патолошке прион протеине. Измет и телесне течности оваца и јеленске дивљачи, као што су пљувачка, крв и урин такође могу бити инфективни. Приони су пронађени у басту роговља јеленске дивљачи, које се некад користи као састојак суплемената за људску исхрану. Приони су доказани и у кожи хрчака којима је *per os* апликован прион протеин узрочник овчије сврабежи. Имајући у виду да се овчија сврабеж и хронична слабост јелена јављају код различитих животињских врста, врло је занимљиво да ове две болести имају много заједничких карактеристика.

Кључне речи: сврабеж, хронична слабост, овце, козе, јеленска дивљач

Захвалница: Истраживање је реализовано према пројекту технолошког развоја TR 31011 финансираног од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије

Invited lecture

COMMON FEATURES OF SCRAPIE AND CHRONIC WASTING DISEASE

Ivana Vučićević^{1*}, Biljana Đurđević², Slađan Nešić¹, Sanja Aleksić-Kovačević¹

¹ Faculty of Veterinary Medicine, University of Belgrade, Republic of Serbia

² Scientific Veterinary Institute 'Novi Sad', Novi Sad, Republic of Serbia

* Corresponding author: ivucicevic@gmail.com

Summary

Transmissible spongiform encephalopathies (TSEs) are fatal protein-misfolding neurodegenerative diseases of humans and different animal species. TSEs affecting animals include scrapie, recognized for over 300 years in sheep and goats; bovine spongiform encephalopathy (BSE), the only animal prion disease known to affect humans; feline spongiform encephalopathy (FSE), transmissible mink encephalopathy (TME) and chronic wasting disease (CWD) that is of considerable concern within cervids. Based on epidemiology and pathogenesis, all these TSEs can be classified into two groups. The first group comprises TSEs that can be transmitted horizontally between animals, have the ability to sustain into the host population and the presence of the agent in the lymph nodes in the early stage of the disease. To this group belong Scrapie and CWD. The second group consists of TSEs of other animal species, which are characterized by the oral route of infection, inability to sustain into host populations and limited involvement of lymph nodes. Scrapie and CWD can be also transmitted indirectly via the environment. Vertical transmission has been reported in sheep and some cervid species. The placenta milk and colostrum of small ruminants and cervids can contain pathologic prion proteins. Bodily secretions of sheep and cervids, such as saliva, blood, urine and feces can be infectious too. Prions were found in the antler velvet of cervids, which humans consume as a nutritional supplement. In the skin of hamsters orally infected with scrapie, prions were also observed. Bearing in mind that Scrapie and CWD occur in different species, it is very interesting that these two diseases have many features in common.

Keywords: Scrapie, CWD, sheep, goats, cervids

Acknowledgments: This study was supported by the Ministry of Education, Science and Technology Development of the Republic of Serbia, TR 31011